

Joensuun kaupungin ohjeistus vaikutusten ennakkoarviointiin

Ohjeistus vaikutusten ennakkoarvioinnin tekemiseen:

Vaikutusten ennakkoarvioinnissa arvioidaan valmisteltavaa asiaa ja sen tavoitteita ennakkoon määriteltujen näkökulmien kautta (vaikutustyyppit). Tavoitteena on tuoda esille sekä lyhyet- sekä pitkäaikaiset vaikutukset. Vaikutusten ennakkoarvioinnilla tavoitellaan läpinäkyvää päätöksentekoa.

Lainsäädäntö antaa perusteet vaikutusten ennakkoarvioinnille. Muun muassa kuntalain 1 § ja 115 §, terveydenhuoltolain 11 § ja maankäyttö- ja rakennuslain 9 § ohjaavat vaikutusten ennakkoarviointia.

Kuntaliitto on antanut ohjeistuksen vaikutusten ennakkoarviointiin. Joensuun kaupunki soveltaa ennakkoarviointiprosessissa Kuntaliiton ohjeistusta seuraavasti:

1) Valmistelija ratkaisee, tarvitaanko ennakkoarviointia vai ei.

Ennakkoarviointi tulee kuitenkin tehdä aina, kun valmisteltavalla asialla on merkittäviä vaikutuksia seuraaviin:

- eri ikäisiin kuntalaisiin sekä sukupuoleen ja sosiaalisiin vaikutuksiin
- vammaisiin huomioiden eri vammaisryhmät
- kaupungin organisaatioon ja henkilöstöön
- kaupungin talouteen
- ympäristöön
- yrityksiin

Valmisteltavat asiat voivat liittyä mm palveluverkkoon, kuntalaisten elinoloihin ja elinympäristöön, alue- ja yhdyskuntarakentamiseen, energiatalouteen, liikkumiseen, kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriympäristöön ja rakennettuun ympäristöön.

2) Vaikutusarvioinnin tekeminen. Tunnistetaan, arvioidaan ja kirjataan vaikutukset. Tarvittaessa

tarkastellaan asioita monialaisesti ja moniammatillisesti ja kuullaan kohderyhmää.

3) Kirjataan vaikutusten johtopäätökset.

4) Vaikutusarviointi otetaan huomioon valmistelussa ja päätöksenteossa.

Ennakoarviointia ei tarvitse tehdä silloin, kun kyseessä on mm.

- talousarvio
- valtuustoaloite
- oikaisuvaatimus
- viranhaltijapäätös
- tiedoksi merkittävä asia
- viranhaltijan nimeäminen
- konsernistrategia ja strategian toteutus
- kaavaprosessi (tehdään maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti)
- lautakunnan toimialaan kuuluva erityisasia, kuten yksilöhuoltojaoston asia
- asia, jolla ei ole merkittäviä vaikutuksia kuntalaisen hyvinvointiin ja terveyteen, tiettyyn väestöryhmään, kunnan talouteen, yritystoimintaan, henkilöstöön, johtamiseen ja ympäristöön

Valmistelija tuo esille ennakoarvioinnin johtopäätökset sekä huomioi nämä asian valmistelussa sekä päätösesityksessään. Mikäli valmisteltavalla päätöksellä on useita toteutusvaihtoehtoja, tulee ne tuoda ilmi ja perustella johtopäätöksissä.

Joensuun kaupunki on osana Lapsiystävällinen kunta -työskentelyä sitoutunut tekemään lapsivaikutusten ennakoarviointia osana lapsia koskevaa päätöksentekoa. Lapsivaikutukset kirjataan Kuntalaisvaikutukset -lomakkeelle omaan kohtaansa. Huomioitavaa on, että merkittävässä hankkeissa lapsivaikutuksia tulee koota laajasti hyödyntämällä moniammatillista yhteistyötä ja eri lähteitä.

Laajan lapsivaikutusten arvioinnin prosessikuvaus:

1. Kootaan asiantuntijaryhmä ja kartoitetaan olemassa oleva tieto (esim. alueelliset tilastot, kouluterveyskysely, edelliset lapsivaikutusten arvioinnit vastaavista päätöksistä jne.)
2. Kerätään puuttuva tieto (tutkimukset, asiantuntijalausunnot, lasten kuuleminen...)
3. Tehdään tiedon pohjalta ratkaisuvaihtoehtojen punninta, jossa tunnistetaan vaihtoehtojen positiivisia, neutraaleja ja negatiivisia vaikutuksia. Vaikutuksia tarkastellaan lasten oikeuksien toteutumisen näkökulmasta.
4. Tuotetaan suositukset jatkovalmistelua varten ja raportoidaan arvioinnin tuloksista päätöksentekokelelmille

PERUSTIEDOT VAIKUTUSTEN ENNAKKOARVIOINTI KOHTEESTA

Asia:	Puunmyynnin lisääminen
Toteutusvaihtoehto 1	Puun myyntimäärää lisätään kahden vuoden ajaksi metsien maksimituoton mukaisesti
Toteutusvaihtoehto 2	
Toteutusvaihtoehto 3	
Päättävä toimielin / päättävät toimielimet:	KRAKLTk/Kh/KV
Arvioitu päättösaikataulu:	Joulukuu 2023
Valmistelijat:	Ari Varonen

Valitse vaikutusten ennakkoarviointikohteet

Valitse mitä vaikutustyypppejä haluat arvioida

1. Eri ikäiset kuntalaiset	☐ Kyllä
2. Vammaiset huomioiden eri vammaisryhmät	☐ Kyllä
3. Kaupungin organisaatio ja henkilöstö	☐ Kyllä
4. Kaupungin talous	☒ Kyllä
5. Ympäristö	☒ Kyllä
6. Yritykset	☐ Kyllä

4. KAUPUNGIN TALOUS

Kaupungin menot ja tulot

Puun myynnin lisäämisestä saatavat lisätulot tuovat kaupungin talouden tasapainottamiseen kaivattua tulorahoitusta.

Investoinnit

Velkaantuminen

Lisätuloilla voi olla pieni vaikutus velkaantumisen kurissa pitämiseen.

Tuottavuus ja tuloksellisuus

Jokin muu, mikä?

Talousvaikutusten johtopäätökset:

Puun myynnin lisääminen on talousvaikutuksiltaan positiivinen.

Lisää tarvittavat liitteet (lausunnot, raportit ym.)

5. YMPÄRISTÖ

Ihmisten elinympäristö ja viihtyvyys

Puun myynnin lisääminen kohdistuu kaupungin talousmetsiin, joten ihmisten elinympäristöön ja

viihtyvyyden vaikutus on marginaalinen.

Maaperä, vesistöt, luonnon monimuotoisuus, ilmasto

Luonnon monimuotoisuuden osalta puun myynnin lisääminen aiheuttaa väliaikaista heikkenemistä, mutta hakattavien alueiden uudelleen metsittämisen myötä tilanne korjaantuu vuosien kuluessa. Puun myynnin lisääminen heikentää tilapäisesti kaupungin metsäomaisuuden hiilensidontakykyä, mikä on kaupungin ilmasto-ohjelman ja hiilineutraalisuustavoitteen näkökulmasta negatiivinen vaikutus. Uudelleen metsittäminen parantaa vuosien saatossa myös hiilensidontakykyä ja kasvavassa metsässä hiilensidontakyky on usein parempi kuin uudistuskypsässä metsässä. Osa lisähakkuista kohdistuu harvennushakkuihin, jotka lisäävät jäljelle jäävän puuston hiilensidontakykyä kasvun paranemisen myötä.

Maisema, kaupunkikuva, kulttuuriperintö

Maisemaan puun myynnin lisäämisellä voi olla paikallisia negatiivisia vaikutuksia, koska maisema muuttuu puuston poistamisen myötä. Tilanne kuitenkin korjaantuu uudelleen metsittämisen myötä vuosien saatossa.

Jokin muu, mikä?

Ympäristövaikutusten johtopäätökset:

Ympäristövaikutuksiltaan puun myynnin lisääminen on lähivuosien osalta negatiivinen. On kuitenkin huomattava, että tilanne korjaantuu, koska poistettavan puuston tilalle istutetaan uusi puusto, joka kasvaessaan palauttaa tilanteen vähintään puuston poistoa edeltävään tilaan. Toki puuston kasvu tapahtuu kohtuullisen pitkän ajan kuluessa. On kuitenkin huomattava, että kaupunki on hakannut aiempina vuosina vain noin puolet vuosikasvusta, joten nyt suunnitelluilla lisäpuunmyynneillä käytetään aiemmin kertyneitä metsätalouden ekonomin näkökulman mukaisia hakkuusäästöjä.

Lisää tarvittavat liitteet (lausunnot, raportit ym.)

Ennakkoarvioinnista vastaava

Päivämäärä

pp.kk.vvvv

18.10.2023

Nimi

Ari Varonen

Anna se sähköpostiosoite minne vaikutusten ennakkoarviointi liitteineen toimitetaan * = on pakollinen kenttä

etunimi.sukunimi@joensuu.fi

ari.varonen@joensuu.fi